



Vereniging van  
Nederlandse Gemeenten



*Wethouder Hugo de Jonge (Rotterdam) over betere aanpak kindermishandeling*

## 'We zijn verantwoordelijk, er wordt op ons gerekend'

**Kindermishandeling is een ongemakkelijke waarheid, zegt wethouder Hugo de Jonge van Rotterdam. 'Het is het grootste geweldsprobleem in de samenleving, maar we kijken te vaak werkeloos toe.'**

Volgens conservatieve schattingen wordt minimaal één op de dertig kinderen thuis mishandeld. 'In de tijd dat ik leraar was, zat er statistisch gesproken in elke klas een slachtoffer.' In het kader van het Rotterdamse Collectief tegen Kindermishandeling gaan in drie wijken in Rotterdam Zuid werkgroepen met vertegenwoordigers van alle betrokken disciplines aan de slag. Ze zijn er vooral op gericht dat iedereen rond een kind begrijpt wat zijn rol is, en wanneer hij een beroep kan of moet doen op een ander. Elkaar leren kennen is noodzakelijk om de stappen van de Meldcode beter te kunnen zetten. 'Kindermishandeling voorkomen en stoppen lukt alleen samen, niet alleen', zegt De Jonge. Het Collectief is onderdeel van de brede Rotterdamse Veilig Thuisaanpak. Dat is een voordeel; de werkgroepen kunnen langer doorgaan dan het landelijke programma Collectief tegen Kindermishandeling dat eind 2016 afloopt.

De Jonge is niet alleen in Rotterdam actief op het onderwerp, hij zit ook in de landelijke Taskforce Kindermishandeling en in de koplopergroep van wethouders. 'Lokaal gaan we massa maken met het verinnerlijken van de afspraken die er al zijn. In de koplopergroep kijken we wat wethouders kunnen doen om het terug te dringen en beter in beeld te krijgen. Het gros van de verantwoordelijkheden ligt nu bij de gemeenten, bij zowel de grote als de kleinere. Elke gemeente moet een krachtige aanpak van kindermishandeling opzetten, dat kan bijvoorbeeld door te sturen op de inkoopfunctie en je opdrachtgeversrol te benutten. Het is ook iets van samen optrekken, we kunnen veel van elkaars aanpak leren. Na de stelselwijziging zijn we hiervan, er wordt op ons gerekend.'

---

*'Een krachtige aanpak in  
grote en kleine gemeenten'*

---

## Plegeraanpak

De Jonge vertelt over de expertmeeting die hij eerder bijwoonde over de aanpak van plegers, het was bij Veilig Thuis met vertegenwoordigers van de rechtbank, het OM, de GGZ en de reclassering. Een derde van de veroordeelde daders pleegt binnen twee jaar weer een geweldsdelict. 'De hulp aan plegers schiet tekort evenals het stelsel van zorg en strafrecht. Doordat we het niet goed genoeg doen is de kans op recidive te groot.' De wethouder pleit voor een creatief gebruik van het strafrecht om plegers met drang en dwang in zorg te krijgen. 'Vrijwillig zijn plegers vaak niet te motiveren, terwijl we weten dat er vaak sprake is van psychiatrische afwijkingen, persoonlijkheidsstoornissen en verslaving.'



Wethouder Hugo de Jonge  
(Rotterdam)

Betere verbindingen tussen zorg, straf en bestuurlijke maatregelen is één van de actiepunten in de Rotterdamse aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Net als het 'compromisloos' doorvoeren van de Meldcode die in 2008 in Rotterdam is bedacht en ontwikkeld. 'Weliswaar melden professionals al meer dan een paar jaar geleden, maar er is nog een wereld te winnen. Ook signaleren we dat professionals nog te weinig informatie delen met andere hulpverleners in het gezin. Wie onderneemt er iets?

Niet loslaten voordat een ander het beet heeft, daar gaat het om.'

In Rotterdam zijn nu 750 aandachtsfunctionarissen getraind en het gebruik van de Meldcode is opgenomen in de subsidievoorwaarden.

'Desondanks', zegt De Jonge, 'zijn er nog steeds organisaties die nauwelijks kindermishandeling melden, wat gezien de statistiek niet kan kloppen. Huisartsen melden weinig, net als scholen. Ik ben daarom voorstander van de voorgenomen aanpassing van de Meldcode, maak het verplicht om een vermoeden te registreren bij Veilig Thuis, ook als een professional eerst zelf met zijn vermoeden aan de slag gaat. Signalen zijn dan in elk geval centraal geregistreerd.' Rotterdam stelt zelf een aanjaagteam in om in gesprek te gaan met de 'weinig-melders'. Als oud-leraar en schooldirecteur weet De Jonge dat het niet gemakkelijk is om een vermoeden van kindermishandeling of verwaarlozing bespreekbaar te maken. 'Als je niet eerder zo'n gesprek hebt gevoerd, zie je er tegenop. Zeker als het een vaag vermoeden is op grond van een paar signalen. Daar kun je buikpijn van krijgen. Maar wat altijd helpt is je gevoel te bespreken met een collega, zoek elkaar op en bedenk één ding goed: slachtoffers vertellen ons terugkijkend dat ze wel signalen gaven, maar dat niemand die oppikte. Uiteindelijk is er altijd maar één volwassene nodig om het geweld te keren. Tegen iedereen die aarzelt zeg ik: als je vermoedt dat jij diegene kunt zijn, schroom dan niet. Als je ernaast zit, wie zal je dan kwalijk nemen dat je opkomt voor een kind?'

---

*'Niet loslaten voordat  
een ander beet heeft'*

---

Signaleren, het bespreekbaar maken van kindermishandeling, effectief samenwerken en informatie delen. De knelpunten in Rotterdam komen overeen met die in veel andere plaatsen. Waarom zijn deze dingen toch zo moeilijk? 'Professionals vinden zichzelf onvoldoende handelingsbekwaam,' zegt De Jonge. 'Wat moet je doen? Hoe moet je het doen? Het gaat om praktische vragen, daarom is het Collectief praktisch en dichtbij huis georganiseerd. De werkgroepen met vertegenwoordigers van alle disciplines gaan aan de slag met casuïstiek. Als dit gebeurt, wat doe je dan? Bij wie moet je zijn? Wat doet diegene vervolgens? Vergeet niet dat we nu een unieke kans hebben, vroeger hadden we een versnipperd stelsel, nu ligt alle verantwoordelijkheid bij gemeenten. Wethouders

---

*'Olifantenpaadjes moeten  
weer inslijten na alle  
structuurveranderingen'*

---

zijn ervan: je kunt tot oplossingen komen die werken. Wijkteams bieden alle eerstelijns ondersteuning dichtbij. Dat is gemakkelijker dan vroeger, al moeten de olifantenpaadjes van vroeger opnieuw inslijten na alle structuurveranderingen. Daarom beginnen de collectieven dichtbij huis met praktische vragen. Zie je het? Ben je toegerust? Weet je welke stappen je moet zetten? Zo praktisch is het.'

## Meer informatie

[https://vng.nl/files/vng/2016\\_verbeteragenda\\_rotterdam\\_collectief\\_tegen\\_kindemishandeling\\_2015\\_2016.pdf](https://vng.nl/files/vng/2016_verbeteragenda_rotterdam_collectief_tegen_kindemishandeling_2015_2016.pdf)